

SOFT SKILLS ЯК СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТІСНОГО АСПЕКТУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Світельська-Дірко С.В.
Новоград-Волинський, Житомирська обл., Україна*

В умовах сучасного глобалізованого розвитку суспільства освіта відіграє важливу роль у формуванні особистості, покликана стати одним із засобів вирішення проблем ХХІ ст. Сучасна філософія освіти повинна виробити нові освітні методи та підходи, а також нову технологію процесу отримання знань. Тому все більшого значення набуває звернення до компетентнісного аспекту, розгляду його як з'єднуючої ланки між освітнім процесом та реальними вимогами суспільства. В умовах реформування української освіти, наближення її до європейських стандартів, особливої актуальності набуває запровадження компетентнісного підходу в систему вітчизняної освіти та з'ясування його сутності та особливостей [1].

Під педагогічною компетентністю можна розуміти єдність теоретичної й практичної готовності спеціалістів освітньої сфери до здійснення своєї професійної діяльності, яка успішно мотивує керівника закладу та вчителя на результат творчої професійної діяльності як сукупний показник особистісно-діяльнісної сутності педагога. Професійно компетентні педагоги в своїй більшості успішно розв'язують завдання навчання й виховання, усвідомлюють перспективу свого професійного розвитку та збагачують досвід професії завдяки особистому творчому внеску.

Зазначимо, що професійному зростанню адміністрації закладу та вчителів й підвищенню рівня їх професійної компетентності слід виділити показники: високий духовно-моральний імідж освітнього закладу, що забезпечують сприятливі творчі умови роботи; систематична самоосвітня діяльність вчителя, яка включає навчання на курсах підвищення кваліфікації; участь у проєктах, конкурсах, конференціях, семінарах, педагогічних майстернях, роботі методичних об'єднань, творчих груп тощо.

Інноваційна освітня діяльність в закладах освіти передбачає розвиток творчого потенціалу педагогів і стосується не лише створення та поширення новизни, а і зміни способів діяльності, стилі мислення учасників освітнього процесу. Одним із засадничих шляхів модернізації освітньої системи постає запровадження в навчальний процес інноваційних педагогічних технологій і методів [2]. Інновація педагогічного процесу означає введення нового в мету, зміст, форми і методи навчання та виховання, в організацію спільної діяльності учасників навчального процесу.

Імплементация інноваційної освітньої діяльності свідчить, що це складний процес, який потребує умілого, конструктивного управління закладами освіти. Впровадження інноваційних педагогічних технологій суттєво змінює освітній процес, що дозволяє вирішувати проблеми

розвивального, особистісно-орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації, формування індивідуальної освітньої перспективи [3].

Сьогодні в навчальних методиках активно впроваджуються нові інформаційні технології та підходи. Актуальними завданнями залишаються збереження та поширення кращих традицій національної системи навчання, входження вітчизняної системи освіти в науковий простір Європи.

У законі України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року, розробленому на основі Концепції «Нова українська школа», проголошено курс на впровадження компетентнісного підходу до освіти. В українській освіті почався новий етап розвитку, що детермінує зміни світогляду та менталітету людини. Основним орієнтиром сучасної освіти є формування творчої особистості, яка здатна саморозвиватися та самовдосконалюватися.

Вже впродовж 5 років школи із різних областей країни впроваджують систему з розвитку м'яких навичок, соціально-емоційного та етичного навчання (SEEN або SEELearning). Наказ, який офіційно затверджує програму експерименту, прогнозовані результати, а також способи підтримки пілотних закладів, був розміщений у 2019 році на сайті Міністерства освіти і науки, у якому наголошено, що м'які навички є невід'ємною складовою успішного навчання й обов'язковою компетентністю, якою має володіти випускник Нової української школи. Накопичення знань з предметів сьогодні недостатньо для реалізації своїх вмінь, важливо розуміти, що «м'які навички» є широким поняттям, яке передбачає вміння розв'язувати складні завдання, креативно і критично мислити, комунікувати і співпрацювати.

SEEN є гнучкою та інклюзивною програмою суть якої у вихованні в учнів м'яких навичок за напрямками: соціально-емоційне навчання; відточування уваги; співпереживання та етична чуйність; системне мислення; стійкість до життєвих ситуацій [4].

Сучасні професії вимагають від особистості досконалого володіння «м'якими» навичками та одночасного володіння кількома професійними компетенціями, розвивати «гнучкі» мета-навички: вміння працювати у команді, лідерство, критичне мислення, креативність, емпатія та вміння комунікувати з людьми.

Сьогодні на часі потрібно розвивати такі «гнучкі» мета-навички:

1. Здатність навчатися протягом усього життя – Lifelonglearning.
2. Здатність робити неупереджені висновки на основі аналізу.
3. Здатність постійно й оригінальним чином продукувати нові ідеї для вирішення конкретних проблем – креативне мислення.
4. Швидко знаходити вихід з нестандартної ситуації й бачити оптимальний варіант рішення – адаптивність [5].

У майбутньому будуть затребувані навички, які можна віднести до «гнучких»: здатність до лідерського та соціального впливу, комплексне бачення, здатність знаходити рішення складних задач та емоційний інтелект.

Список використаних джерел:

1. Красільнікова О. Компетентнісний підхід як основа філософії освіти / О. Красільнікова // Філософія освіти. Вісник КНТЕУ. – 2018. – №1. С. 147–153.
2. Буга Н.Ю. Становлення наукової та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах / Н.Ю. Буга // Економіст. – 2006. – № 9. – С. 60–64.
3. Устименко Ю.В. Інноваційні педагогічні технології – професійні вміння сучасного викладача / Ю.В. Устименко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/education/57375/
4. Наказ МОН «До 2024 року в 26 українських школах пілотуватимуть проект з розвитку м'яких навичок. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/do-2024-roku-v-26-ukrayinskih-shkolah-pilotuvatimut-proyekt-z-rozvitku-myakih-navichok-nakaz-mon>
5. Залужна С. HardSoftskills: 5 навичок, які допоможуть дитині стати затребуваною у майбутньому / С. Залужна. – [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://osvitanova.com.ua/posts/2540-hard-soft-skills-5-navychok-iaki-dopomozhut-dytyni-staty-zatrebuvanoi-u-maibutnomu>]

**ПОГЛЯДИ А. МАКАРЕНКА НА ПРЕВЕНТИВНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ТА МОЛОДІ**

*Сінаєвська О.Д.
Херсон, Україна*

Сьогодні в Україні відбуваються соціально-економічні та політичні зміни, що певною мірою негативно впливають на характер взаємодії усіх учасників освітнього процесу. Зазначене детермінує зниження рівня вихованості учнівської молоді. Водночас зростає рівень правопорушень серед школярів та посилюються ризики поширення шкідливих звичок серед підлітків. Це актуалізує проблему превентивного виховання в закладах загальної середньої освіти. Для попередження негативних проявів поведінки школярів необхідно проводити системну роботу в окресленому напрямі. Важливість питання орієнтує освітян на звернення до педагогічної спадщини А. Макаренка. Тож необхідним вважаємо розгляд принципів формування колективу як основи превентивної освіти.

Колективом вважається організована форма об'єднання людей на основі цілеспрямованої діяльності. Відповідно дитячий колектив тлумачиться як об'єднання дітей, згуртованих спільною корисною діяльністю (навчанням, працею, спортом, громадською роботою). Колектив керує своєю діяльністю, є носієм моральних переконань, сприяє формуванню морально цінних стимулів та регулює поведінку, взаємовідносини індивідів [5].

Принципи формування колективу, за А. Макаренком, мають віддзеркалення в сучасних формах превентивної діяльності. Одну з провідних ролей виникнення асоціальної поведінки відіграє дитячий колектив. Він має